

SKOLFS 2025:458

Utkom från trycket
den 22 december 2025

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter
(SKOLFS 2023:155) om ämnesplan för ämnet
anläggning i gymnasieskolan och inom kommunal
vuxenutbildning på gymnasial nivå;**

beslutade den 10 december 2025.

Med stöd av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) och 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning föreskriver Skolverket att bilagan till Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2023:155) om ämnesplan för ämnet anläggning i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska ha följande lydelse.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 februari 2026.

På Skolverkets vägnar

CHRISTINA MÅNBERG

Carina Kjelsson

Anläggning

Nivåer i ämnet anläggning

Nivå 1, 150 poäng.

Nivå 2, 150 poäng, som bygger på nivå 1.

Nivå 3, 200 poäng, som bygger på nivå 2.

Nivå 1, 150 poäng

Nivåkod: ANLA1000X

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet anläggning på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

Anläggningsprocessen

- Översiktligt om förekommande yrkesgrupper inom mark och anläggning. Yrkesgruppernas olika funktioner vid projektering, nyproduktion och underhåll, däribland funktionerna för geologer, arkeologer, bergarbetare och maskinförare.
- Studiebesök, till exempel i anslutning till byggarbetsplatser där mark- och anläggningsarbete förekommer.
- Vanligt förekommande arbetsprocesser och arbetsmetoder inom mark- och anläggningsyrket, däribland inom grundläggning, lednings- och vägbyggnad.
- Övergripande om marklagrens uppbyggnad och olika jordarters egenskaper, däribland hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper.
- Övergripande om olika bygghandlingar och referensverk för materialval och utförande inom byggprocessen, däribland AMA (Allmän material- och arbetsbeskrivning).
- Övergripande om cirkulära arbetsmetoder, till exempel hur produkter och material används, återanvänds och återvinns i flera livscykler och på så sätt bidrar till att minska klimatutsläppen och uttaget av naturresurser.
- Övergripande om olika entreprenadformer på byggarbetsplatsen.

Planering och utförande

- Informationssökning för att planera och genomföra arbetsuppgifter, till exempel med hjälp av bygghandlingar och arbetsbeskrivningar.
- Ritningsläsning, däribland skalor, vyer, symboler, ritningshuvud, specifikationer och revideringar enligt standard. Måttställningsprinciper, till exempel för inmätning av centrumavstånd.
- Planering för att lösa arbetsuppgifter i enlighet med branschkrav.
- Byggtekniska beräkningar, till exempel av volym, area och materialåtgång.

- Utläggning av geotextil och lättklinker.
- Underarbete inför stenbeläggningsarbete, markbeläggning med vanligt förekommande stenmaterial.
- Grundläggande arbete med utsättning och uppförande av profiler.
- Grundläggande schaktnings-, dränerings-, fyllnings- och packningsarbeten vid vägbyggnad.
- Problemlösning i samband med arbetsuppgifterna.
- Dokumentation och egenkontroll före, under och efter utfört arbete.
- Värdering av utfört arbete och användning av utvärderingar i förbättringsarbete.

Hantering av material och utrustning

- Materialvalets betydelse för en hållbar utveckling. Hantering av förorenade mark- och schaktmassor.
- Val och hantering av anläggningsmaterial för mark- och schaktningsarbeten utifrån bygghandlingar och andra anvisningar, däribland val av fyllningsmaterial och fraktioner utifrån deras bärande, isolerande och dränerande egenskaper.
- Val, användning och vård av för arbetsuppgiften lämpliga verktyg och maskiner, däribland analog och digital utrustning för mätning och avvägning.

Säkerhet

- Arbetsmiljöplanens och arbetsmiljöavtalens syfte, till exempel avsikten att minska arbetsrelaterad ohälsa.
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd, däribland om säkra lyft samt arbete från ställning och arbetsplattform.
- Riskbedömningar för att förebygga hälsorisker, olycksfall, brand eller skada i samband med arbetsmoment. Identifiering av förorenad mark.
- Användning av personlig skyddsutrustning och ergonomiska hjälpmedel, till exempel för att minska påverkan av buller, damm, vibrationer, hälsorisker och felaktiga arbetsställningar.
- Förebyggande åtgärder för att skydda person, verktyg och material mot fall vid arbeten på höjd och vid schaktarbeten.
- Avspärrning av ett arbetsområde i enlighet med Trafikverkets och Arbetsmiljöverkets föreskrifter, däribland om arbete på väg.
- Tillträdes- och utrymningsvägar på arbetsplatsen.
- Nödlägesrutiner och första hjälpen vid krissituationer och olycksfall, däribland L-ABC (livsfarligt läge – andning, blödning, cirkulation) och HLR (hjärt-lungräddning).

Samverkan och kommunikation

- Fackspråk inom yrkesområdet och engelska fackuttryck för vanligt förekommande verktyg, maskiner och arbetsmoment.
- Faktorer som påverkar den sociala arbetsmiljön, däribland attityder och värderingar.
- Samverkan och kommunikation på arbetsplatsen, däribland med ljud- och handsignalering.
